

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ТА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**



ЗАТВЕРДЖОЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,

голова науково-методичної ради

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
20 березня 2024 р.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ А
Атестаційні екзамени:**

- I. Іноземні мови та світова література.
II. Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах
загальної середньої освіти.

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.024 Іспанська мова і література
Освітня програма Середня освіта (мова і література іспанська)
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету української й іноземної філології
та журналістики
Голова НМР

факультету *Ірина Гайдасенко*
«19» березня 2024 р., протокол № 6

Івано-Франківськ – 2024 р.

Затверджено на засідання кафедри
німецької та романської філології
Протокол № 8 від «4» березня 2024 р.

В.о. завідувачки кафедри

німецької та романської філології _____  _____ Наталя РОМАНОВА

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Програма атестаційного екзамену «Іноземні мови та світова література»	8
3. Програма атестаційного екзамену «Методика навчання іноземної мови та світової літератури в закладах загальної середньої освіти»	17
4. Критерії оцінювання відповіді здобувачів	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складається з двох екзаменів:

I. Іноземні мови та світова література.

II. Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти.

Перший екзамен містить питання теоретичного та практичного аспектів іноземної мови.

На другий екзамен винесено питання з методики навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти.

Атестація здобувачів проводиться в усній формі.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є підсумковою формою перевірки та оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів та сформованості у них загальних компетентностей, серед яких:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного та особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової та усної комунікації, що як найкраще відповідають ситуації професійного та особистісного спілкування засобами

іноземної та державної мов.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

Для проведення атестації організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів, які перевіряють результати навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою:

ПРН 1. Базові знання філософії, культурології, історії української культури, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві, усвідомлення етичних цінностей, норм поведінки.

ПРН 2. Знання сучасних філологічних й дидактичних зasad навчання іноземних мов і світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН 3. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземної мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 4. Знання та вміння використовувати сучасні форми, методи й способи контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іспанської мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ПРН 5. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН 6. Знання сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.

ПРН 7. Застосування сучасних методик й технологій (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 8. Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ПРН 9. Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку української та іноземних мов, що вивчаються, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 10. Здатність використовувати знання й уміння з теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, стилістики для іншомовного комунікативного спілкування іспанською мовою.

ПРН 11. Володіння комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземних мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 12. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу художнього твору, зміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 13. ‘Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 14. Використання гуманістичного потенціалу рідної й іспанської мов і світової літератури, другої іноземної мови для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 15. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 16. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

ПРН 17. Знання вимог до безпеки життедіяльності й готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Згідно Освітньої Програми фаховими компетентностями, якими повинен володіти здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є:

ФК 1. Володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.

ФК 2. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життедіяльності.

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 4. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іспанської мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 7. Здатність використовувати потенціал полілінгвальної підготовки для ефективного формування предметних компетентностей учнів.

ФК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іспанської мови, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 9. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 11. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

I. АТЕСТАЦІЙ ЕКЗАМЕН ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

«Іноземна мови та світова література»

Атестаційний екзамен з іспанської мови та світової літератури передбачає перевірку філологічних знань з таких теоретичних курсів, як «Теоретична фонетика», «Теоретична граматика», «Історія іспанської мови»,

«Лексикологія іспанської мови», «Стилістика іспанської мови», «Країнознавство», «Методика навчання іспанської мови», а також сформованість умінь та навичок з дисциплін «Практики усного та писемного іспанського мовлення», «Практична фонетика», «Практична граматика», «Історія світової літератури».

Атестаційний екзамен передбачає перевірку і оцінку сформованості у здобувачів фахових компетентностей: *мовної, мовленнєвої, соціокультурної, лінгвокраїнознавчої, науково-дослідної, дискурсивної* та наявності знань з основ теорії мови, а також здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння в ситуаціях спілкування з носіями мови.

Здобувачі мають показати обізнаність щодо сучасних наукових напрямів дослідження художнього тексту, його лінгвостилістичного аналізу, стратифікації словникового складу іспанської мови, продемонструвати вільне володіння словниковим запасом щодо висловлювання на задану тематику а також аналізувати твори світової літератури.

Здобувачі повинні продемонструвати системні знання з іспанської мови мову та світової літератури; вміння застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі; оцінювати історичні надбання та новітні досягнення в галузі мовознавства та літературознавства; вміти аналізувати твори сучасної та класичної літератури з точки зору їхнього ідейно-естетичного змісту, композиційних та індивідуально-стильових особливостей; продемонструвати обізнаність у сучасних наукових напрямах дослідження художнього тексту та його лінгвостилістичного аналізу.

Теоретичні питання з іспанської мови

1. Джерела походження іспанської мови.
2. Поняття інтонації, інтонаційної групи, компонентів інтонаційної групи.

Інтонація речень різних комунікативних типів.

3. Функціональний підхід до вивчення звукової системи мови. Система звуків і фонем іспанської мови.
4. Етимологічна стратифікація словникового складу іспанської мови. Споконвічні слова. Культизми та семікультизми. Типологія запозичень та їх асиміляція.
5. Афіксальний словотвір в сучасній іспанській мові. Продуктивні суфікси, префікси та інфікси та їх основні значення. Оціночні суфікси.
6. Фразеологічна система сучасної іспанської мови. Типи фразеологічних одиниць.
7. Поняття значення слова. Типи значень: лексичне та граматичне, пряме та переносне, вільне та зв'язане, денотативне та конотативне.
8. Моделі утворення нових значень засобами метафоричного та метонімічного переносу.
9. Семантична організація словникового складу мови: поняття лексичного та семантичного поля, гіперонімів та гіпонімів, татуйованої лексики та евфемізмів.
10. Явища синонімія, антонімії та омонімії в іспанській мові.
11. Соціальна диференціація іспанського лексикону. Поняття жаргону.
Молодіжний жаргон.
12. Стилістична диференціація словника: слова підвищеного та зниженого стилістичного тону.
13. Поняття тропів та їх різновиди.
14. Метафора, «королева тропів». Види стилістичної метафори.
15. Експресивні засоби синтаксичного рівня: загальна характеристика.
16. Стилістичні прийоми фонетичного та графічного рівнів сучасної іспанської мови.
17. Поняття образу, контексту й актуалізації мовних одиниць у художньому творі.
18. Поняття інтертекстуальності та топіку. Найпоширеніші топіки художнього дискурсу.

19. Зовнішня та внутрішня структура художнього тексту.
20. Поняття наративу. Класифікація нараторів.
21. Роль опису в художньому творі. Типи описів.
22. Засоби інтерпретації поетичного тексту.
23. Засоби інтерпретації драматичного тексту.
24. Проблема визначення частин мови в сучасній граматиці. Критерії поділу слів на частини мови. Повнозначні та допоміжні слова.
25. Граматична характеристика іменника в сучасній іспанській мові. Проблема статусу артикля.
26. Граматична характеристика дієслова в сучасній іспанській мові. Проблема майбутнього часу.
27. Безособові форми дієслова: інфінітив, герундій, дієприслівник.
28. Граматична характеристика прикметника та прислівника.
29. Традиційна номінативна теорія простого речення. Головні та другорядні члени речення.
30. Новітні теорії простого речення в іспанській мові.

Питання зі світової літератури

1. Ідейна спрямованість та характер головного героя в поемі Гомера «Одіссея».
2. Проблематика трагедії Есхіла «Прометей прикутий» та ідейне значення образу Прометея.
3. Мотив долі в образах головних героїв у поемі Вергілія «Енеїда».
4. Тема мистецтва та митця в поезії Горація.
5. Ідеалізація образів лицарів та короля як відображення епічної ідеї в поемі «Пісня про Роланда».
6. Художнє та ідейне поєднання рис літератури Середньовіччя та Відродження в поемі Данте «Божественна комедія».
7. Новаторське зображення ліричного героя та Прекрасної Дами в поезії Петrarки.

8. Образ Гамлета як втілення трагічного зіткнення гуманістичної мрії та потворної дійсності в трагедії В.Шекспіра.
9. «Життя – це сон» П. Кальдерона як утілення світоглядних та художньо-естетичних зasad бароко.
- 10.«Міщанин-шляхтич» Ж.-Б.Мольєра: проблемно-тематична своєрідність, образи дійових осіб, засоби творення комічного.
- 11.«Фауст» Й. В. Гете: історія створення, особливості сюжетно-композиційної структури. Роль Мефістофеля у пошуках Фаустом сенсу буття.
- 12.«Робінзон Крузо» Д. Дефо: специфіка сюжетно-композиційної побудови, образ Робінзона в контексті ідейної спрямованості твору.
- 13.Романтичне двосвіття, символіка образів і гротеск як особливості художнього стилю «Крихітки Цахеса...» Е.Т.А. Гофмана.
- 14.Вальтерскоттівська модель історичного роману: концепція минулого, композиція, принципи розстановки персонажів (роман «Айвенго»).
15. Герой і французька дійсність доби Реставрації у романі «Червоне і чорне» Ф.Стендаля.
- 16.«Гобсек» О.Бальзака: проблематика й система образів. Романтичні та реалістичні риси поетики.
- 17.«Пані Боварі» Г. Флобера як твір про «провінційні звичаї». Образ Емми Боварі.
- 18.Новаторська драма Г.Ібсена. Ідейно-естетичний аналіз п'єси І.Ібсена “Ляльковий дім”
- 19.Принципи новаторської драматургії Б.Шоу. П'єса Б.Шоу “Пігmalіон”: міфологічна основа, система образів.
- 20.Трагедія відчуженої особистості в новелі Ф. Кафки «Перевтілення».
- 21.Жанрово-стильова специфіка антиутопії в літературі ХХ століття (твори за вибором студента).
- 22.Тема “втраченої генерації” в творчості Е. Хемінгвея та Е.М.Ремарка (твори за вибором студента).

23. Принципи «епічного театру» в п'єсі Б. Брехта «Матінка Кураж та її діти».
24. Проблематика та образи в романі Дж. Селінджа “Над прірвою у житі”.
25. Проблематика і алгоритично-символічні образи у романі В. Голдінга “Володар Мух”.

Перелік розмовних тем

1. Героїчні сторінки історії Іспанії.
2. Героїчні сторінки історії України.
3. Сучасна Іспанія: перехідний період.
4. Сучасна Україна: досягнення та проблеми.
5. Видатні представники літератури Іспанії.
6. Символ іспанської літератури – М. де Сервантес.
7. Видатні представники української літератури.
8. Видатні представники іспанського живопису.
9. Видатні представники українського живопису.
10. Іспанський кінематограф.
11. Захист навколошнього середовища.
12. Система освіти в Іспанії.
13. Система освіти в Україні.
14. Політичний устрій Іспанії.
15. Політичний устрій України.
16. Проблеми молоді в Іспанії.
17. Проблеми молоді в Україні.
18. Моя майбутня професія.
19. Значення вивчення іноземної мови в житті сучасної людини.
20. Культурний центр Мадриду.
21. Світ музики.
22. Архітектурні пам'ятки Іспанії.
23. Архітектурні пам'ятки України.
24. Видатні місця стародавньої Іспанії.

25. Видатні місця стародавної України.
26. Видатні особистості Іспанії.
27. Видатні особистості України.
28. Здоровий спосіб життя.
29. Спорт у житті людини.
30. Активний відпочинок, вільний час, захоплення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ **ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:**

1. Верба Г. Г.; Гетьман З. О.; Лопес Тапія Ф. Х. Усний переклад іспанської мови українською. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2007. 472 с.
2. Верба Г. Г.; Лопес Тапія Ф. Х. Іспанська мова. Підручник іспанської мови для старших курсів перекладацьких та філологічних відділень університетів. Вінниця: Нова Книга, 2007. 368 с.
3. Верба Г. Г.; Орличенко О.В., Приходько М.П. Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (іспанська та українська мови). Вінниця: Нова Книга, 2020. 288 с. ULR: <https://issuu.com/novaknyha/docs/1959r>
4. Криворчук І.О. Мозайка: Іспанська мова в історичному та культурному контексті країни. Вінниця: Нова Книга, 2003. 240 с. ULR: https://books.google.com.ua/books?id=wgHoCQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
5. Криворчук І.О. Мозайка: Іспанська мова у творах майстрів оповідання: навчальний посібник для домашнього читання для студентів V курсу. Вінниця: Нова Книга, 2012. 248 с.
6. Ткаченко Л.Л. Лексикологія іспанської мови: Навчальний посібник для студентів-філологів вищих закладів освіти спеціальності. Херсон: Вид-во ХДУ, 2013. 188 с. (іспанською мовою) Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/480>
7. Шишков В.В. Іспанська лексика. Київ: Вища школа, 2004. 352 с.
8. Angel López García. La escuela española de estilística y la pragmática. ULR: https://www.scipedia.com/wd/images/0/02/Draft_Content_447495767-4966-1876-document.pdf
9. Alzugaray P., Barrios M^a J., Hernández C. Preparación al Diploma del español. Nivel intermedio. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2006. 152 p.
10. Baralo M., Genis M., Santana M^a E. En vocabulario. Avanzado B2. Madrid: Grupo Anaya, S.A., 2012. 296 p
11. Baralo M., Genis M., Santana M^a E. En vocabulario. Medio B1. Madrid: Grupo Anaya, S.A., 2009. 247 p.

12. Encyclopedia of Language and Linguistics, 2nd. Edition, Elsevier 2006.
Режим доступу: <http://es.wikipedia.org/wiki/Especial:Fuentes> De Libros/0080442994
13. Francisco Abad Nebod. Algunos criterios y fuentes para el estudio de la lexicología del español
<file:///C:/Users/DELL/Downloads/20738-Texto%20del%20art%C3%ADculo-20779-1-10-20110603.PDF>
14. Korbozerova N. M. Análisis contrastivo de los sistemas léxicos en las lenguas española y ucraniana. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Вип. 27. 2015. С.171-177. Lengua castellana. La enciclopedia del estudiante. Madrid: Santillana Educación, 2005. 357 p.
15. Moreno C., Moreno V., Zurita P. Avance: Curso de español. Nivel intermedio-avanzado. Madrid: Sociedad General Española de Librerías, S.A., 2004. 222 p.
16. Morena C., Tuts M. Curso de perfeccionamiento. Hablar, escribir y pensar en español. Madrid: SGEL, 2001 344 p.
17. Norberto Moreno Quibén. Semántica y Lexicología de la Lengua Española. UNED Código 453016
file:///C:/Users/DELL/Downloads/Semantica_y_Lexicologia_de_la_Lengua_Esp.pdf
18. Seco M. El léxico de hoy // Comunicación y lenguaje. Madrid, 1977.
19. Quesada S.M. España Siglo XXL Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2012. 106 p.

Додаткова література

1. Коваль А. П. Культура ділового мовлення. 2-е вид. перероб. і доп. К.: Вища школа, 1977. 296 с. ULR <https://www.twirpx.com/file/621312/>
2. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с. ULR: https://eknigi.org/gumanitarnye_nauki/150588-osnovi-teoriyi-movnoyi-komunikaciyi.html
3. Bautista V.C., Ferré A.T. Tema a tema. Bl. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2012 111 p.
4. Bautista V.C., Ferré A.T. Tema a tema. B2. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2011 151 p.
5. Breve esbozo de la lexicología española = Стислий нарис іспанської лексикології: навч. посіб. для студентів ВНЗ, які навчаються за спеціальністю 6.020303 «Філологія» / Нар. укр. акад., каф. герман. та роман. філол. ; авт.-упоряд. І. О. Оржицький. Харків : Вид-во НУА, 2015. 36 с.
6. Diccionario de la lengua española RAE. Edición tricentenaria. ULR <https://dle.rae.es/>
7. Hernández Mercedes M^a P. Tiempo para practicar el Indicativo y el Subjuntivo. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2006. 168 p.

8. Jimenez L. M. El español, lengua universal. Catálogo básico. Madrid: Editorial Arco-Libros, 1998. 141 p.
9. Lengua castellana. La enciclopedia del estudiante. Madrid: Santillana Educación, 2005. 357 p.
10. Lobato J.S. Español 2000. Gramática. Madrid: Sociedad general española de librería, S.A., 2000. 247 p.
11. Marchante P. Marcadores del discurso. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2008. 112 p.
12. Medina Montero C. G. Como lo oyes: Usos del español: Teoría y práctica comunicativa. Nivel superior. Madrid: Sociedad General Española de Librerías, S.A., 2001. 156 p.
13. Medina Montero C. G. Sin duda: Usos del español: Teoría y práctica comunicativa, Nivel intermedio. Madrid: Sociedad General Española de Librerías, S.A., 2001. 155 p.
14. Miñano J. Ser y estar. Madrid: Sociedad General Española de Librerías, S.A., 2000. 95 p.
15. Moreno C., Morena V., Zurita P. Avance. Curso de español intermedio. X edición. Madrid: SGEL, 1995 271 p.
16. Resumen práctico de gramática española. Madrid: Sociedad general española de librería, S.A., 2000. 123 p.
17. Rodríguez Rodríguez M. El español por destrezas: Escucha y aprende. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A., 2003, 127 p.
18. Sarmiento Ramón. Gramática progresiva. Madrid: Edición Española de Librería, 2000. 147 p.
19. Vigara Tauste A. M. Comodidad y recurrencia en la organización del discurso coloquial // El español coloquial: Actas del I simposio sobre análisis de discurso oral, 23-25 de noviembre de 1994. Almería: Universidad de Almería, 1994. ULR: http://www.ucm.es/info/especulo/numero7/vig_como.htm.
20. Vigara Tauste A. M. Economía y elipsis en el registro coloquial (español). Granada, 1992. ULR: <http://www.ucm.es/OTROS/especulo/numero9/fmetalin.html>
21. Vigara Tauste A. M. Función metalingüística y uso del lenguaje. ULR: <https://webs.ucm.es/info/especulo/numero9/fmetalin.html>

Интернет-ресурсы

22. www.rae.es
23. <http://www.prisabs.com>
24. <http://es.wikipedia.org/wiki/>
25. <http://www.rincondelvago.com/>
26. <http://www.monografias.com/trabajos5/hispa/hispa.shtml>
27. <http://www.escolares.net/lenguaje-y-comunicacion/>
28. www.hispanoteca.eu
29. <http://elvelerodigital.com/apuntes/lyl/historia.htm>
30. <https://www.twirpx.com/files/science/languages/spanish/nuzhdin/>

**ІІ. АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН ЗДОБУВАЧІВ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА СВІТОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

Атестація здобувачів з методики навчання іноземної мови та світової літератури є підсумковою формою перевірки загальних уявлень здобувачів про теорію навчання іноземних мов як наукову галузь, про методичні засади формування в учнів іншомовної комунікативної компетенції, про закономірності організації та забезпечення процесу навчання іноземних мов і культур. Здобувачі повинні продемонструвати наступні компетентності: здатність бути критичним і самокритичним; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Модуль передбачає оволодіння знань теорії сучасного навчання іноземної мови і світової літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, сучасних тенденцій у навчанні іноземних мов як в Україні, так і за кордоном.

Питання з методики викладання іноземної мови

1. Методика як наука, значення принципів і методів навчання іноземних мов. Лінгвістичні основи методики, зв'язок методики та психології, дидактичні основи методики, зв'язок методики з педагогікою.
2. Характеристика цілей навчання іноземних мов. Суть поняття “зміст навчання іноземної мови”, принципи відбору змісту навчання, основні та допоміжні засоби навчання іноземної мови.
3. Фонетичний мінімум та принципи його відбору. Головні принципи, що складають основу роботи над вимовою.
4. Характеристика системи ознайомлення учнів з новим фонетичним матеріалом, види фонетичних вправ.

5. Характеристика та типологія іноземної лексики. Етапи роботи над лексичним матеріалом.
6. Засоби семантизації лексичних одиниць. Комплекс вправ з формування лексичних навичок.
7. Принципи відбору граматичного матеріалу для вивчення в школі. Етапи роботи над граматичним матеріалом. Комплекс вправ для формування граматичних навичок.
8. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Мовленнєві механізми аудіювання та слухові механізми сприйняття. Характеристика текстів для навчання аудіювання, їх основні параметри.
9. Причини труднощів сприйняття аудіотексту на слух. Комплекс вправ для навчання аудіювання та методика їх виконання.
10. Етапи роботи з аудіотекстом. Засоби контролю прослуханого тексту.
11. Психофізіологічна природа читання. Методика навчання техніки читання. Комплекс вправ для навчання техніки читання.
12. Характеристика видів читання. Етапи роботи з текстом на основному та старшому етапах.
13. Різниця між термінами “письмо” та “писемне мовлення”. Етапи в навченні письма за шкільною програмою. Психолінгвістичні механізми письма; навчання техніки письма.
14. Комплекс вправ при навченні письма. Письмо як засіб навчання та контролю. Види диктантів та методика їх проведення.
15. Основні функції контролю та вимоги до нього. Об'єкт контролю. Основні види та форми контролю.
16. Цілі та вимоги до проведення позакласної та позашкільної роботи з іноземної мовою. Форми позакласної та позашкільної роботи з іноземної мовою.
17. Урок іноземної мови як основна форма організації навчального процесу в школі. План-конспект уроку з іноземної мови. Типи і структура уроку іноземної мови.

18. Комунікативні, психологічні та лінгвістичні особливості діалогічного мовлення. Типологія діалогічного мовлення.
19. Методична система навчання діалогічного мовлення. Комплекс вправ з навчання діалогічного мовлення.
20. Характеристика комунікативних, психологічних, лінгвістичних особливостей монологічного мовлення. Різновиди монологічного висловлювання. Комплекс вправ для навчання ММ.
21. Основні етапи розвитку методики навчання іноземних мов: граматико-перекладний та лексико-перекладний методи.
22. Натуральні і прямі методи; усний метод Г. Пальмера.
23. Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи.
24. Рецептивний метод М. Уеста; сугестивний метод Г. Лозанова.
25. Класифікація вправ. Комунікативні вправи та їх підгрупи (респонсивні, ситуативні, репродуктивні, описові, дискутивні, композиційні).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф. Методика навчання іноземних мов і культур/ за заг. редакцією С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2011. 206 с.
3. Євчук О., Доценко І. Бліц-контроль на уроках англійської мови. 4 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 64 с.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2010. 328 с.
https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
6. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник-практикум для студентів. Житомир: Полісся, 2002. 256 с.
7. Програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 2-12 класи. К.: Ірпінь, 2005. 208 с.

8. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За заг. ред. І.В. Самойлюкевич. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2008. 152 с.
 9. Morska L. I. Theory and practice of English teaching Methodology. Тернопіль: Астон, 2003. 248 с.

Додаткова

10. Байдук А.А. Англійська мова. 2 клас: Плани-конспекти уроків (до підручника О.Д. Карп'юк). 3-тє вид., випр. і доп. Х.: Ранок, 2009. 176 с.
 11. Барташніков О., Барташнікова І., Зелена І. Ігри для початкового навчання англійської мови. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2010. 64 с.
 12. Басіна А. Методика викладання іноземної мови в початковій школі. К.: Шкільний світ, 2007. 115 с. (Бібліотечка «Шкільного світу»).
 13. Бойчук О. For Fun and Profit. Навчаємось граючись. Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. 80 с.
 14. Григор'єва Т.Ю. Формування вмінь усного монологічного мовлення студентів початкового етапу мовного ВНЗ з опорою на різні види наочності. Вісник Житомирського державного університету, 2004.
 15. Денисенко М.В. Побачив - запам'ятив - навчився! Як правильно використовувати наочність при навчанні читання англійською мовою учнів початкової школи. Іноземні мови в навчальних закладах, 2007. № 3. С. 112-116.
 16. Казачшер О.С. Роль наочності у навчанні англійської мови молодших школярів. Англійська мова та література. 2004. № 13. С. 2-5.
 17. Назаренко Н. Особливості вивчення англійської мови першокласниками. Початкова школа. 2012. № 10. С. 2-4.

Інтернет-ресурси:

Інтернет- ресурси

19. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
20. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
21. Закон України «Про повну загальну систему освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
22. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 кл. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>
23. Сучасне викладання іноземних мов. План уроку. URL: <https://nus.org.ua/view/suchasne-vykladannya-inozemnyh-mov-plan-uroku/>
24. Шаблон для написання конспекту з англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/shablon-dlya-napisannya-konspektu-z-angliysko-movi-5173.html>
25. Як це – сучасно викладати іноземні мови. URL: <https://nus.org.ua/view/yak-tse-suchasno-vykladaty-inozemni-movy/>
26. <http://love-spain.ru/ispanskiy-yazyk/ispanskie-tablicy/> <http://spanishgrammarguide.com/> http://dele.cervantes.es/informacion/modelos_examenes_audios.htm
27. <http://hispanista/> - <http://studyspanish.com/> Програми загальноосвітніх шкіл. Іноземні мови 5-11 кл. К.: Перун, 1996.

Питання з методики викладання світової літератури

1. Методика викладання літератури як наука
2. Специфіка та принципи викладання предмету «зарубіжна література» в загальноосвітніх школах II-III ст.
3. Навчально-методичні видання із зарубіжної літератури для загальноосвітніх шкіл II-III ст. (групи та різновиди).
4. Метод творчого читання, його специфіка та прийоми.
5. Евристичний метод, його функції, прийоми, основні види навчальної діяльності.
6. Репродуктивний метод: його сутність, прийоми та основні види навчальної діяльності.

7. Дослідницький метод: його сутність та основні види навчальної діяльності.
8. Функції та особливості організації в середніх класах етапу підготовки до сприйняття тексту.
9. Шкільний аналіз тексту: сутність, мета, специфіка, неприпустимі помилки.
- 10.Шлях аналізу художнього твору «слідом за автором».
- 11.Пообразний шлях аналізу художнього тексту.
- 12.Проблемно-тематичний шлях аналізу твору.
- 13.Урок літератури: його визначення та специфіка
- 14.Типологія уроків: проблема класифікації та типи уроків за М. Кудряшовим.
- 15.Основні компоненти аналізу епічного твору. Прийоми аналізу сюжету епічного твору.
- 16.Читання як основа всіх видів діяльності на уроках літератури та його різновиди. Структура читацької діяльності.
- 17.Прийом коментованого читання.
- 18.Переказ, його різновиди та функції.
- 19.Прийоми осягнення авторської позиції (за В.Г. Маранцманом).
- 20.Прийоми активізації співтворчої діяльності читача (за В.Г. Маранцманом).
- 21.Особливості організації вивчення біографічних відомостей про письменника в середніх класах.
- 22.Власне оглядові теми: їх місце, функції, складності та особливості вивчення в шкільному курсі.
- 23.Формування теоретико-літературних понять в учнів середніх класів.
- 24.Наочність на уроках зарубіжної літератури.
- 25.Позакласна та позашкільна робота в школі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
Основна

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф. Методика навчання іноземних мов і культур/ за заг. редакцією С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2011. 206 с.
3. Євчук О., Доценко І. Бліц-контроль на уроках англійської мови. 4 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 64 с.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2010. 328 с.
https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
6. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник-практикум для студентів. Житомир: Полісся, 2002. 256 с.
7. Програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 2-12 класи. К.: Ірпінь, 2005. 208 с.
8. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За заг. ред. І.В. Самойлюкевич. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2008. 152 с.
9. Morska L. I. TheoryandpracticeofEnglishteachingMethodology. Тернопіль: Астон, 2003. 248 с.

Допоміжна

- 10.Байдук А.А. Англійська мова. 2 клас: Плани-конспекти уроків (до підручника О.Д. Карп'юк). 3-те вид., випр. і доп. Х.: Ранок, 2009. 176 с.
- 11.Барташніков О., Барташнікова І., Зелена І. Ігри для початкового навчання англійської мови. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2010. 64 с.
- 12.Басіна А. Методика викладання іноземної мови в початковій школі. К.: Шкільний світ, 2007. 115 с. (Бібліотечка «Шкільного світу»).
- 13.Бойчук О. ForFunandProfit. Навчаємось граючись. Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. 80 с.
- 14.Григор'єва Т.Ю. Формування вмінь усного монологічного мовлення студентів початкового етапу мовного ВНЗ з опорою на різні види наочності. Вісник Житомирського державного університету, 2004.
- 15.Денисенко М.В. Побачив - запам'ятав - навчився! Як правильно використовувати наочність при навчанні читання англійською мовою учнів початкової школи. Іноземні мови в навчальних закладах, 2007. № 3. С. 112-116.
- 16.Казачшер О.С. Роль наочності у навчанні англійської мови молодших школярів. Англійська мова та література. 2004. № 13. С. 2-5.
- 17.Назаренко Н. Особливості вивчення англійської мови першокласниками. Початкова школа. 2012. № 10. С. 2-4.

Інтернет- ресурси:

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ЗДОБУВАЧІВ

Критерії оцінювання визначено відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (наказ ХДУ від 07.09.2020 р. № 803-Д).

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо їх відповідності вимогам стандартів вищої освіти (за наявності) та проводиться у формі екзаменів із обов'язкових дисциплін професійної підготовки в обсязі чинних силабусів.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкою / Nationalgrade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82 – 89	B	Good	Добре
74 – 81	C	Satisfactor	Задовільно
64 – 73	D	у	
60 – 63	E		
35 – 59	FX		Незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	Fail	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Загальна оцінка визначається як сума балів за виконання всіх видів

Задань. За формулою: $ЗБ = \frac{\Sigma \text{кількість балів за кожний модуль}}{\Sigma \text{кількість модулів}}$.

Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 100 балів.

**Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання здобувачів
вищої освіти СВО бакалавр при розв'язанні теоретичних
та практичних питань іспанської мови та світової літератури**

За школою ЕКТС	Сума балів	За національ ною школою	Коментар
A	100 – 90 балів	Відмінно	<p>Здобувач має глибокі міцні і системні знання з усіх розділів екзаменаційних модулів, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, їх мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах практичних завдань. Може самостійно обирати підходи та методи для вирішення завдань різного рівня складності.</p> <p>Широко застосовує основні категорії системного аналізу та системно-структурного та функційного підходів. На основі ґрунтовних знань із сучасної лінгвістики й лінгводидактики може самостійно охарактеризувати структуру аналізованої системи та зв'язки між її компонентами. Здобувач володіє стійкими орфографічними навичками, безпомилково використовує лексеми активного словника, грамотно використовує знаки пунктуації; вміє чітко та логічно висловлювати свої думки у письмовій формі, актуалізуючи різні мовні засоби.</p> <p>Обсяг знань та рівень вмінь та навичок цілком відповідає та перевищує зміст Програми атестації здобувачів вищої освіти.</p>
B	89 – 82 бали	дуже добре	<p>Здобувач має глибокі міцні і системні знання та необхідні відомості про актуальні проблеми сучасної лінгвістики, знає провідні тенденції розвитку мовознавчого процесу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи фахову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, що складають модулі атестації, їх мету та завдання. Здобувач має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок.</p> <p>Обсяг знань та рівень вмінь та навичок відповідає обсягу Програми атестації здобувачів вищої освіти.</p>

C	81 – 74 бали	добре	Здобувач знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в фаховому аналізі мовознавчих понять та перекладі, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Здобувач володіє лексичним матеріалом, орфографічною та пунктуаційною грамотністю. Вміє писати повідомлення різної функціональної спрямованості, висловлювати та аргументувати свою позицію, але припускається помилок (3-4) у мовленні. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти., але допускає помилки в обсязі до 10%.
D, E	64 – 73 бали 63 – 60 балів	задовільно	Здобувач знає основні теми трьох модулів, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплени прикладами. Замість чіткого визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Здобувач не досить повно викладає свої думки, він дещо обмежений у виборі мовних засобів або припускається 5-6 помилок (граматичних або в мовленні). Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 10% до 25%.
FX	59 – 35 балів	незадовільно	Здобувач має фрагментарні знання з трьох модулів. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання. Не вміє висловлювати свої думки у письмовій формі, орфографічні та пунктуаційні навички не сформовані. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі до 50%.
F	34 – 1 бал	незадовільно	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити відповіді на питання екзаменаційних модулів.

**Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання здобувачів
вищої освіти СВО бакалавр з методики викладання іноземної мови та
світової літератури**

A	90-100 балів	Відмінно	Здобувач проявляє скильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку щодо вивченого матеріалу, ґрунтально знає фактичний та теоретичний матеріал, вільно оперує широким колом джерел, володіє понятійним апаратом, знайомий з головними науковими проблемами, поглядами дослідників. Вміє використовувати та аналізувати джерела та наукову літературу. Має навички самостійної роботи з різними видами джерел, їх співставлення. Відповідь повна.
B	82-89 балів	Добре	Здобувач вільно володіє фактичним та теоретичним матеріалом, оперує значним колом джерел і наукової літератури. Вміє використовувати теоретичні знання під час аналізу джерел. Повністю відтворює інформацію, що викладена в базовому підручнику. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. Вільно складає алгоритм відповіді. Має навички роботи з науковою літературою. Відповідь повна, з зауваженнями.
C	74-81 балів	Добре	Здобувач самостійно відтворює головні положення, викладені в базовому підручнику. Знає основні педагогічні та психологічні терміни. Потребує допомоги викладача у вирішенні практичних завдань. Допускає типові помилки, які при допомозі викладача здатний виправляти. На основі володіння навчальним матеріалом в обсязі програми вміє систематизувати інформацію. Бракує вмінь самостійного аналізу джерел, критики джерела, самостійного формулювання питання. Відповідь повна, з зауваженнями.
D	64-73 балів	Задовільно	Здобувач знає основний теоретичний матеріал, має уявлення про значення різних видів джерел, але помиляється, має певні прогалини в розумінні теоретичного курсу. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює

			теоретичний матеріал на побутовому рівні та обмеженому життєвому досвіді. Має недоліки в застосуванні практичних вмінь. Має епізодичне знайомство з періодичними науковими виданнями. Не вміє скласти чіткий алгоритм відповіді.
E	60-63 балів	Задовільно	Здобувач має загальні уявлення про термінологію, з тематики та проблематики свого фаху, оперує головними дефініціями, але не розуміє повною мірою зміст, структуру та форми теоретичного та практичного застосування знань та вмінь з напряму та спеціальності підготовки. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Не може відповісти на питання без грубих помилок, на які не звертає уваги.
F FX	1-34 35-59 балів	незадовільн о	Здобувач не знає програмного матеріалу. Здобувач не знає психолого-педагогічної термінології. Не володіє основними теоретичними та практичними знаннями, не може відповісти на запитання. Навички роботи залишаються на рівні загального ознайомлення. Та/або не дотримано норм академічної добродетелі

Гарант ОП



Людмила ТКАЧЕНКО